

سؤالات امتحان هماهنگ کشوری درس: ادبیات فارسی (۱)	رشته: عمومی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال اول متوسطه نظام (سالی - واحدی) گروه انفا	تاریخ امتحان: ۱۳۸۲/۳/۵		
دانش آموزان سراسر کشور، نوبت دوم (خرداد ماه) سال تحصیلی ۸۲ - ۱۳۸۱	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

الف) درک مطلب: (۴ نمره)

۱ - با توجه به ابیات زیر، به سؤالات پاسخ دهید.

به مغرب سینه مالان قرص خورشید
فرو می ریخت گردی زعفران رنگ
ز رخسارش فرو می ریخت اشکی
در آن سیماب گون امواج لرزان

الف - در بیت اول، کدام واژه دارای آرایه‌ی «جان بخشی (تشخیص)» است؟

ب - منظور از «گردی زعفران رنگ» در بیت دوم چیست؟

ج - «بنای زندگی بر آب می دید» یعنی چه؟

د - چرا در بیت چهارم، امواج لرزان به سیماب تشبیه شده است؟

ه - این شعر در چه قالبی سروده شده است؟

۲ - مفهوم عبارت مشخص شده را بنویسید.

محل هنوز بیابان بود و خانه‌ها درست از سینه‌ی خاک بیرون آمده بودند.

۳ - مفهوم کنایی «نه کرسی فلک را از زیر پای قزل ارسلان بکشند» چیست؟

۴ - منظور از «خاک تن» در بیت زیر چیست؟

قطره‌ی علم است اندر جان من
و از هانش از هوا وز خاک تن

ب) بیان معنی و مفهوم شعر و نثر: (۶ نمره)

- معنی و مفهوم هریک از ابیات و عبارات زیر را بنویسید.

۱ - ای مردم زاد راه برگزید.

۲ - نامش برم، به اوج سما می رسد سرم

۳ - مدتی بود که پیرمرد افتاده بود.

۴ - صوفیه هم برای اعتکاف در مسجد خلوت می گزیدند.

۵ - هر آن که از روی نادانی نه او را گزید، گزند او ناچار بدو رسید.

۶ - سی غلام را بفرمود تا سلیح پوشند و تیغ‌ها برکشند.

۷ - مرد پارسی هم تنگدست بود و وسعتی نداشت که حال مرا سرمتی کند.

۸ - خلف صدق نیاکان هنرور خود بود.

۹ - وای بر جان تو که بد گوهری

۱۰ - خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد

۱۱ - از خون رگ خویش است گر رنگ به رخ دارم
مشاطه نمی خواهد زیبایی رخسارم

ج) معنی لغت: (۲ نمره)

- هریک از لغات مشخص شده‌ی زیر را معنی کنید.

۱ - چنان که هستی بر نشین و نزدیک من آی.

۲ - تحصیل باید با فراغ بال و تأنی انجام گیرد.

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: عمومی	سوالات امتحان هماهنگ کشوری درس: ادبیات فارسی (۱)
تاریخ امتحان: ۱۳۸۲/۳/۵		سال اول متوسطه نظام (سالی - واحدی) گروه الف	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش آموزان سراسر کشور، نوبت دوم (خرداد ماه) سال تحصیلی ۸۲ - ۱۳۸۱	

ردیف	سوالات	نمره
	۳- از یال و غارب به زیر آمد، از پستی پشت گذشت.	۰/۲۵
	۴- در چنان بیغوله‌ای آشنایی غنیمتی بود.	۰/۲۵
	۵- خاک مظهر فقر مخلوق در برابر غنای خداوند است.	۰/۲۵
	۶- از برگ درختان خرما می‌توانم زنبیل ببافم و به قیمت ارزان بفروشم و با نان جو ارتزاق کنم.	۰/۲۵
	۷- چون موسم حج رسید برخاست اشتر طلبید و محمل آراست	۰/۲۵
	۸- ناله‌ی مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسک مرغ گرفتار قفس همچو من است	۰/۲۵
(د)	خود آزمایی: (۴ نمره)	
	۱- «بند پوتین را محکم بستن» کنایه از چیست؟	۰/۵
	۲- مصراع «زمانه بیامد نبودش توان» یعنی چه؟	۰/۵
	۳- اصطلاح «به روی بزرگوار خود نیاورده» کنایه از چیست؟	۰/۵
	۴- منظور از جمله‌ی «هم‌چون مروارید، در دل صدف کج و کوله سال‌ها بسته ماند» چیست؟	۰/۵
	۵- برای واژه‌ی «همت» دو هم‌خانواده بنویسید.	۰/۵
	۶- منظور از «گوهر تن» در «جهد کن که اگر چه اصیل و گوهری باشی، گوهر تن نیز داری» چیست؟	۰/۵
	۷- منظور از «تازیک» در بیت زیر چیست؟	۰/۵
	به آتش‌های ترک و خون تازیک به رود سند تا جیچون نشیند	۰/۵
	۸- مجنون در جوار کعبه از خدا چه خواست؟	۰/۵
(هـ)	تاریخ ادبیات و سبک شناسی: (۳ نمره)	
	۱- کاربرد واژگان و ترکیبات عربی در دوره‌ی مشروطه، چگونه است؟	۰/۵
	۲- موضوع اصلی ادبیات نمایشی چیست؟	۰/۵
	۳- ملک الشعرای بهار، قصیده را در چه سبکی می‌سرود؟	۰/۲۵
	۴- سفرنامه‌ی ناصر خسرو شامل چه مطالبی است؟	۰/۷۵
	۵- «مشبه» و «مشبه به» را در مصراع زیر بیابید. من لاله‌ی آزادم، خود رویم و خود بویم	۰/۵
	۶- در بیت زیر، کدام کلمه در مفهوم استعاره‌ی به‌کار رفته است؟ مقاعی که من رایگان دادم از کف تو گر می‌توانی مده رایگانی	۰/۵
(و)	شعر حفظی: (۱ نمره)	
	در اشعار زیر، نقطه چین‌ها را پر کنید.	
	۱- تو را من چشم در راهم ..... / که می‌گیرند در شاخ تلاجن ..... رنگ سیاهی	۰/۵
	۲- بوی گل و بانگ مرغ برخاست	۰/۵
	«موفقیت شما آرزوی ماست»	
	جمع نمرات	۲۰